

Budsjett— og økonomiplan etter 2020

Fylkesmannen i Vestland
Kåre Træen

Fylkesmannen i Vestland

23.10.2020

Økonomiforvaltninga etter ny kommunelov

Viktigaste endringane:

- Krav om meir langsiktig forvaltning
- Tidleg grep dersom kommunen har for høge utgifter (ubalanse)
- Økonomiplanens formål blir lovfesta:
  - økonomiplanen skal vise korleis langsiktige utfordringar, mål og strategiar i kommunale og regionale planar skal følgjast opp!

Fylkesmannens gjennomgang

Frå budsjettbrevet:

*Kommunen er **ikkje under statleg kontroll og godkjenning**. Budsjett og økonomiplan er difor ikkje kontrollert etter kommunelova § 28-1 (Robek-registrerte kommunar). For alle kommunar kontrollerer Fylkesmannen at **budsjett og økonomiplan er i balanse, og at det ikkje er budsjettert med uspesifiserte innsparingar**. Dette brevet er ei tilbakemelding om korleis Fylkesmannen **vurderer kommunens økonomi** og utviklinga slik ho er planlagt i budsjett og økonomiplan. Der det er **manglar etter forskrift** om budsjett og økonomiplan, har vi påpeika dette og bede kommunen følgje opp.*

[Artikkel kommuneøkonomi 2020 – 2023](#)

Kommunelova med forskrifter – oppfølging

I forskrifta for økonomiplan og årsbudsjett er det m.a. krav om følgjande nye økonomiske oversikter:

- løyvingsoversikter drift etter forskrifta § 5-4
- løyvingsoversikter investeringar etter forskrifta § 5-5
- økonomisk oversikt drift etter art, jf. forskrifta § 5-6
- oversikt over den årlege utviklinga i gjeld og andre vesentlege langsiktige forpliktingar i planperioden, jf. forskrifta § 5-7.

Finansielle måltal – handlingsreglar

- Kommunestyret har ei plikt til å vedta finansielle måltal for utviklinga av kommuneøkonomien...**kva bør driftsresultat, gjeldsgrad, disposisjonsfond vere, for at det økonomiske handlingsrommet skal sikrast over tid?**
  - Lokalt skjønn, men måltala må vere langsiktige (realisme og oppnåelege)
  - Handlingsreglar, men fastsette måltal er ikkje rettsleg bindande for budsjetttrammene
  - Viktig med forankring/eigarskap og forklaring (kvifor måltal?)
  - Rettleiarar til hjelp

Finansielle måltal – døme frå eit budsjett

I 2019 slutta fellesnemnda i Sunnfjord kommune seg til ein del økonomiske handlingsreglar (finansielle måltal) nedfelt i budsjettguiden for Sunnfjord kommune. Dei viktigaste punkta her var:

- *Eit netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter aukande frå 1,25 prosent i 2020 til 1,75 prosent i 2022.*
- *Stabilisering av lånegjelda (130 prosent av brutto driftsinntekter) gjennom ikkje høgare årlege låneopptak enn det kommunen betalar i avdrag.*
- *Stabilisering av disposisjonsfondet på 5,8 prosent av brutto driftsinntekter.*

Dette bør vere grunnleggjande føringar som også kommunestyret i Sunnfjord kommune drøftar og sluttar seg til.

Finansielle måltal – døme frå eit budsjett

Kommunen har utarbeidd eit nytt økonomireglement med m.a. følgjande handlingsreglar/finansielle måltal:

- *Budsjettert resultatgrad skal minst vere 1,75 prosent.*
- *Budsjettert avdrag skal minst vere 4 prosent av lånegjelda, eks. vidareutlån.*
- *25 prosent av ordinære investeringsprosjekt skal vere finansiert med eigenkapital.*

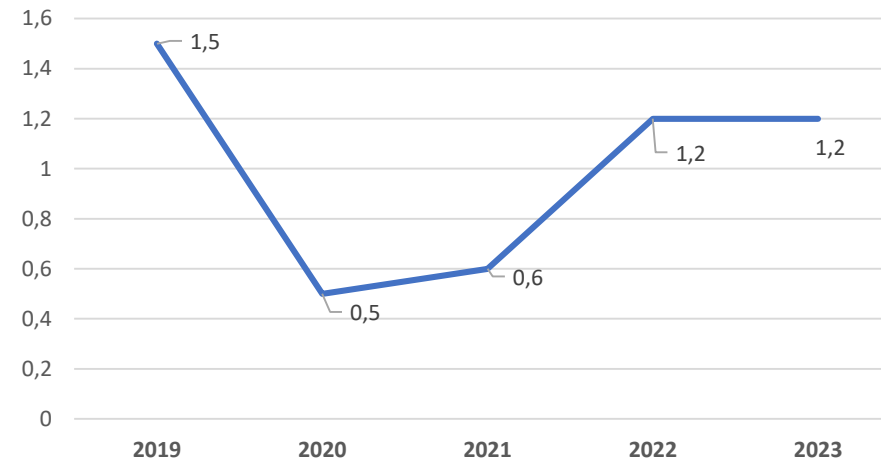

Økonomi – inngangen til 2021

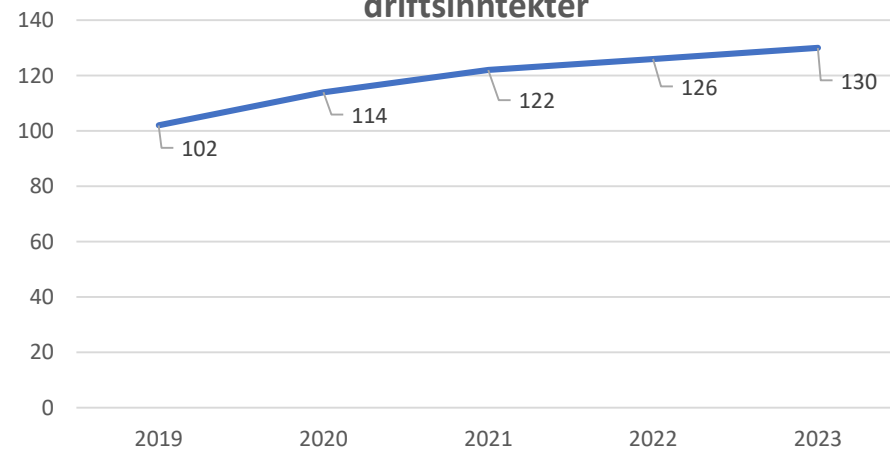
Kommunane i Vestland

- Nøkkeltal etter 2019
- Budsjettert 2020 – 2023

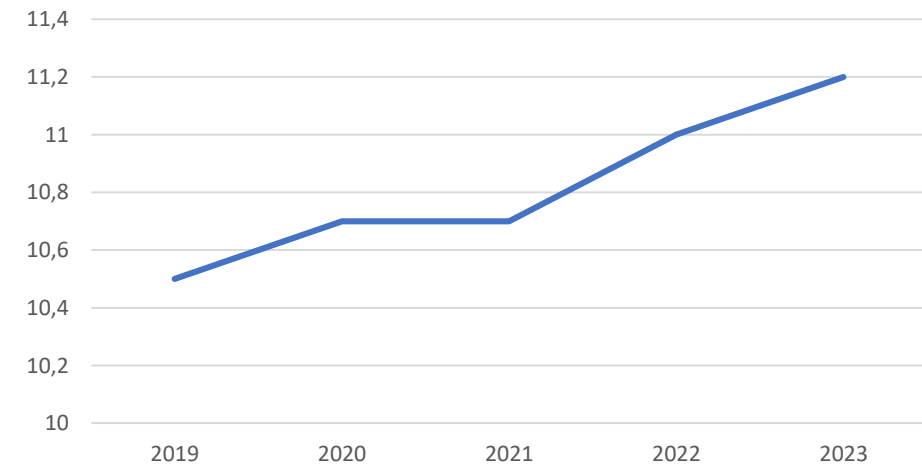
Netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter

Langsiktig brutto gjeld i prosent av driftsinntekter

Fri egenkapital drift i prosent av driftsinntekter

Krav i årsberetninga

- Blir økonomisk handleevne ivareteke over tid?
  - Vurdere økonomisk utvikling i lys av kommunens finansielle måltal
- Kva er årsaka til vesentleg beløpsmessige budsjettavvik?
- Er det vesentlege avvik frå premissane for løyvingane?
  - er pengane brukt til anna enn det kommunestyret hadde forutsatt?

Diskusjon

- Legg ny lov og forskrift til rette (tilstrekkeleg) for *at kommunane skal forvalte sin økonomi slik at den økonomiske handleevna blir ivareteke over tid* (generalbestemmelsen)?
- Korleis få til ein god prosess og innhald administrativt og politisk fram til kommunestyrets vedtak på handlingsreglar/finansielle måltal?
- Samanhengen mellom vedtekne finansielle måltal/handlingsreglar og årsberetninga